

будинків, тварин). Робота над колективним або індивідуальним проєктом, наприклад, «Вивчаємо сезонні зміни природи».

Отже, пізнавальна активність – це суто особистісна якість, яка має як біологічну природу (спадковість, особливості психічних процесів, вподобання), так і соціальну (умови для пізнання навколишньої дійсності та набуті вміння її аналізу, сформовані потреби, інтереси до тих чи інших занять, речей), яка зумовлює успішну соціалізацію тієї самої особистості.

Через упровадження нових освітніх стандартів, які акцентують увагу на формуванні у дітей дошкільного віку навичок критичного мислення, уміння розв'язувати проблеми та самостійно знаходити шляхи до пізнання. Розробка та застосування педагогічних прийомів, які сприяють розвитку цих якостей, відповідає запитам сучасного суспільства щодо виховання активної, творчої та самостійної особистості.

Таким чином, дослідження особливостей розвитку пізнавальної діяльності у старшому дошкільному віці є не лише теоретично значущим, але має практичну цінність для забезпечення ефективної навчальної взаємодії в закладах дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Гарькавець С. О. Соціально-нормативна активність індивіда та її психологічні референти : монографія. Харків : «Друкарня Мадрид». 156 с.
2. Гомоляко Д. О. Умови оптимізації пізнавальної активності дітей 6 (7) років засобами пошуково-дослідницької діяльності. Ніжин: [б. в.], 2019. 103 с.
3. Коберник. Життєва активність учнів сільської школи: зміст, складники та індикатори. *Педагогіка і психологія*. 2000. № 4. С. 51–60.
4. Собко С. Формування особистісної активності майбутніх учителів фізичного виховання у поза аудиторній діяльності: дис...канд. пед. наук: 13.00.07. Кіровоград, 2006. 255 с.

Ольга Довбенко,
директор

Тернопільського закладу дошкільної освіти
(ясла-садок) № 3

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Ігрова діяльність є природною і провідною формою активності дітей дошкільного віку. Через гру дитина досліджує світ, засвоює соціальні норми, розвиває уяву, мислення, мовлення та моторні навички. Ігрові технології в дошкільній освіті є важливим інструментом, який дає змогу зробити освітній процес цікавим, ефективним і адаптованим до потреб кожної дитини. В умовах сучасного суспільства, яке стрімко змінюється під впливом технологій, ігрові методики набувають нового значення, поєднуючи традиційні підходи з інноваційними практиками.

Основою ігрових технологій є здатність гри викликати у дитини зацікавленість, формувати позитивне ставлення до навчання та активізувати її

когнітивні процеси. Через гру дитина отримує можливість розвивати ключові компетенції, необхідні для подальшого навчання та соціалізації. Сучасні дослідження доводять, що інтеграція ігрових технологій в освітній процес сприяє розвитку когнітивної сфери, емоційного інтелекту та комунікативних навичок дітей та позитивних емоцій.

Особливістю сучасних ігрових технологій є їх багатофункціональність. Гра може виконувати освітню, виховну, розвивальну та діагностичну функції [2, с. 21]. Наприклад, у процесі гри педагог може спостерігати за дитиною, виявляти її інтереси, рівень розвитку та особливості взаємодії з іншими дітьми. Завдяки ігровим технологіям створюється простір для індивідуального підходу, де кожна дитина може проявити свої здібності, долаючи труднощі у комфортних умовах.

Сучасні тенденції у впровадженні ігрових технологій включають інтеграцію цифрових ігор, які забезпечують додаткові можливості для навчання та розвитку. Освітні програми та додатки, розроблені для дітей дошкільного віку, дозволяють поєднувати гру з навчанням, розвиваючи одночасно кілька сфер: логіку, пам'ять, увагу, креативність. Важливою умовою успішного застосування таких інструментів є їх адаптація до вікових та індивідуальних особливостей дітей [1, с. 36].

Крім цифрових ігор, традиційні ігрові методики також залишаються актуальними. Рольові, сюжетно-рольові та дидактичні ігри, настільні ігри, конструювання, творчі завдання забезпечують комплексний розвиток дітей. Завдяки цим формам діяльності діти вчаться співпрацювати, долати труднощі, приймати рішення та висловлювати свої думки [3, с. 273].

Ігрові технології також сприяють розвитку соціально-емоційних навичок, які є важливими для подальшого успішного життя. Гра допомагає дітям навчитися розпізнавати свої емоції, емпатійно ставитися до інших, вирішувати конфлікти мирним шляхом. В умовах сучасного світу, де стресові ситуації стають дедалі поширенішими, такі навички є особливо важливими.

Отже, ігрові технології є важливим інструментом розвитку дітей дошкільного віку. Вони забезпечують можливість поєднання навчання з природною активністю дитини, стимулюють її розвиток та сприяють формуванню ключових компетенцій. Сучасні тенденції підкреслюють необхідність поєднання традиційних ігрових методик з цифровими технологіями, що дозволяє зробити освітній процес ще більш ефективним і привабливим для дітей. Подальші дослідження у цій сфері мають бути спрямовані на вдосконалення ігрових технологій, їх адаптацію до викликів сучасного світу та забезпечення рівного доступу до інноваційних методик для всіх дітей.

Список використаних джерел

1. Програма розвитку, навчання та виховання. Дитина в дошкільні роки / науковий керівник К. Крутій. Запоріжжя: ЛПІС Лтд, 2012. 268 с.
2. Rudenskyi R., Pysarchuk O., Shcherbiak I., Akimjaková B., Minarovicova K. Humorous Potential of Board Games for Children of Senior Preschool Age.

Journal of Education Culture and Society. 2024. № 15(2). P. 267–285. URL: <https://doi.org/10.15503/jecs2024.2.267.285>

3. Створення освітньо-ігрового середовища для розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок дошкільників: посібник / уклад. Л. М. Агамер'янц. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 83 с.

Тетяна Довженко,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової і професійної освіти,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З БАТЬКАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану перед педагогами постає завдання не лише забезпечити безперервність освітнього процесу, але й підтримати емоційний стан учнів та їхніх сімей. Сім'я є основним середовищем, яке впливає на психологічний та емоційний комфорт дитини. У молодшому шкільному віці діти найбільш чутливі до стресів, тому співпраця школи з батьками набуває нових форм і методів.

У воєнний час багато дітей переходять на дистанційне навчання, що змінює формат взаємодії між школою та сім'єю. Батьки стають безпосередніми учасниками освітнього процесу, адже на них покладається відповідальність за організацію навчального простору вдома. Важливо, щоб педагоги чітко доносили до батьків інформацію про освітні завдання, способи їх виконання та ресурси, які можна використовувати для навчання [2].

Воєнні дії, економічна нестабільність і загроза життю викликають у батьків високий рівень тривожності. Це може призводити до емоційного вигорання, агресивності чи пасивності, що впливає на дитину. У цьому контексті школа повинна стати ресурсним центром для батьків, надаючи психологічну підтримку та поради щодо збереження внутрішньої рівноваги.

Слід зазначити, що ефективними формами і методами роботи з батьками молодших школярів в умовах воєнного стану є інформаційно-просвітницька робота та психологічна підтримка.

Інформаційно-просвітницька робота передбачає організацію регулярних зустрічей з батьками, на яких обговорюються способи допомоги дитині адаптуватися до змін, роль батьків у формуванні стійкості до стресу, методи використання доступних ресурсів для дистанційного навчання тощо. Корисними є створення онлайн-груп, де педагоги можуть публікувати корисні матеріали (відео, статті, поради).

Важливою є і психологічна підтримка батьків. Необхідно організовувати як індивідуальні консультації, так і групові тренінги для батьків. Наприклад, доцільно проводити для батьків консультації на теми: «Як говорити з дітьми про війну», «Як зберігати спокій у кризових ситуаціях», організовувати групові